

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 35P/24/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124202010
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Čavojská
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3124202010.1

Uznesenie

7 35P/24/2024

Okresný súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, dieťa rodičov: matky A. C., D. C., nar. XX.XX.XXXX, štátnej občianky Slovenskej republiky, trvale bytom E., t. č. bytom F. E. XXX/XX, E. a otca G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., G. bytom H. XXX, G., o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín ako orgánu sociálnoprávnej ochrany detí na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

6 35P/24/2024

I. N a r i a d ť u j e s a nasledovné neodkladné opatrenie:

„Matke A. C. s a u k l a d á, aby odovzdala maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti I. J. K. L. D. M. - N., F. E. XXX/XX, M. - N. najdlhšie na šesť mesiacov od vykonateľnosti tohto rozhodnutia.“

Maloletému dieťaťu s a u k l a d á výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu nariadením pobytu v zariadení I. J. K. L. D. M. - N., F. E. XXX/XX, M. - N. najdlhšie na šesť mesiacov od vykonateľnosti tohto rozhodnutia.“

II. Toto neodkladné opatrenie z a n i k n e najneskôr uplynutím času, na ktorý bolo nariadené.

III. Žiaden z účatsníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

5 35P/24/2024

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín ako orgán sociálnoprávnej ochrany detí (ďalej „úrad“) svojim podnetom žiadal, aby súd neodkladným opatrením maloleté dieťa odovzdal do starostlivosti I. J. K. L. D. M., za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletej po dobu 6 mesiacov od vykonateľnosti súdneho rozhodnutia. V podaní poukázal na to, že dňa 09.01.2024 vykonal úrad terénnu sociálnu prácu v domácom prostredí maloletej, kedy maloletá uviedla, že nechodí do školy kvôli mame, lebo jej chce ukázať, že nebude tam chodiť. Do školy si nič nerobí, ani neposiela učiteľom nič vypracované. Má ísť ku N., lebo potrebuje, aby jej ospravedlnil tie hodiny, čo má aktuálne neospravedlnené. Mama jej povedala, že má N. povedať, že má depresie a preto nechce chodiť do školy. Nechce ísť teraz tatovi, to radšej pôjde do zariadenia. Matka maloletej uviedla, že už nevie ako má maloletú motivovať ku plneniu povinnej školskej dochádzky. Matka verbalizovala, že už nedokáže zabezpečiť starostlivosť

o maloleťu, vzhľadom k tomu, že vôbec nerešpektuje a neplní si povinnosti. Maloletá A. bola v minulosti viackrát riešená v priestupkovom konaní vzhľadom k požívaniu alkoholických nápojov. Úrad ďalej poukázal, že z doručenej správy I. M. – N. zo dňa 31.01.2024 vyplýva, že napriek snahe odborného tímu CDR sa rodinná situácia nezmenila ani nezlepšila, pre vývin maloletej je nepriaznivá. Napokon úrad poukázal na oznámenie A. H. O. J. o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky maloletej A.. Maloletá nenavštevuje školu od 25.09.2023, u maloletej sú evidované neospravedlnené hodiny, maloletá nie je klasifikovaná zo všetkých vyučovacích predmetov. Dňa 08.02.2024 bola kontaktovaná matka, ktorá uviedla, že sa nezúčastnila vyšetrenia s maloletou u F. N., matka trvá na umiestnení maloletej do zariadenia. Z rozhovoru s otcom dňa 08.02.2024 vyplynulo, že súhlasí s umiestnením maloletej do zariadenia. Na základe uvedených skutočností je podľa úradu v najlepšom záujme maloletej A. jej umiestnenie v zariadení, je potrebné s maloletou pracovať na základných zručnostiach, zodpovednom plnení si povinností a smerovanie ku vedeniu riadneho života, preto úrad žiadal o vydanie navrhovaného neodkladného opatrenia.

2. Pre účely rozhodnutia o neodkladnom opatrení sa súd oboznámil s podnetom na nariadenie neodkladného opatrenia, s ďalším obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 35P/24/2024 a zistil nasledovný skutkový a skutočný stav:

3. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 31P/61/2019 – 36 zo dňa 22.09.2020 bola schválená rodičovská dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloleťom deťom, na základe ktorej sa maloletá A. zverila do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu pre maloleťu. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.10.2020.

4. Z priebežnej správy I. J. K. L. D. M. - N. zo dňa 23.01.2024 vyplýva, že z počtu požadovaných hodín práce s rodinou (15) uvedených v Odporúčaní je ku dnešnému dňu vyčerpaných 5 hodín priamej práce s rodinou. Maloletá A. opakovane prisľúbila, že opätovne začne plniť povinnú školskú dochádzku, avšak doteraz ju nenavštevuje. Ako hlavný dôvod uviedla, že aktuálny odbor ju nebaví a nenapíňa, rada by prestúpila na odbor zaoberajúci sa ekonomikou a podnikaním. Ďalším dôvodom neplnenia si školských povinností je podľa jej slov potreba poskytovať opateru mladším bratom, čo od nej matka očakáva. Maloletej poskytli psychickú podporu, nakoľko je podľa jej vyjadrení možné usudzovať, že matka presúva na maloleťu neprimeranú mieru starostlivosti o mladších súrodencov. Dôvodom má byť, že mladší chlapci matku nerešpektujú. Na matku apelovali, aby plnila svoje rodičovské povinnosti tak, aby sa mal. A. mohla venovať škole. Napriek uvedenému sa situácia v rodine nijakým spôsobom nezmenila ani nezlepšila, z pohľadu pracovníkov CDR je pre vývin maloletej nepriaznivá.

5. Zo správy Centra pre deti a rodiny Zlatovce zo dňa 30.01.2024 vyplýva, že s rodinou spolupracujú od 21.09.2023. Počas práce s rodinou sa zamerali na stanovenie denného režimu pre maloleté deti a nastavenie hraníc správania maloletych detí. Maloletá A. naďalej nechodí do školy. Začiatkom mesiaca január mala vymeškaných cez 300 vyučovacích hodín. Maloletá A. nemá žiadny zmysluplný denný režim, čas trávi prevažne pozeraním TV, k absencii v škole uviedla, že si urobila dovolenku. Maloletá sa vyjadrila, že jej nevedí, že svojím správaním môže spôsobiť, že matka môže byť priestupkovo riešená alebo dokonca trestne stíhaná, situáciu bagatelizuje a uvádza, že si matka mala urobiť väčší rešpekt a je to jej problém.

6. Zo správy A. H. O. J. zo dňa 02.02.2024 vyplýva, že maloletá A. je študentkou prvého ročníka, odbor cukrár. Od 25.09.2023 prestala chodiť do školy. Za prvý polrok vymeškala 482 vyučovacích hodín, z toho 95 neospravedlnených za mesiac január 2024. A. je neklasifikovaná zo všetkých vyučovacích predmetov.

7. Z e-mailového potvrdenia I. J. K. L. D. M. – N. zo dňa 16.01.2024 vyplýva, že nemajú námietky voči umiestneniu mal. A. na základe súdneho rozhodnutia.

8. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

12. Podľa § 367 ods. 1 a 2 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

13. Podľa § 37 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov, b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov, c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých.

14. Podľa § 37 ods. 5 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženie nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

15. Podľa § 37 ods. 8 zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

16. V zmysle Čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2). Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom (ods. 3).

17. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. Pred začatím konania alebo po jeho začatí môže súd nariadiť neodkladné opatrenie, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený a za predpokladu naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Účelom neodkladného opatrenia je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, v ktorej je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla bezodkladná, i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Neodkladné opatrenie neprejudikuje práva a záujmy účastníkov. Na nariadenie neodkladného opatrenia je nutné, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až

rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Potreba bezodkladnej úpravy pomerov je tak podmienená splnením predpokladu naliehavosti požadovanej úpravy. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je vždy potrebné prihliadať práve na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie).

19. V danej veci mal súd za to, že sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa maloletá A. bezodkladne odovzdá do starostlivosti I. J. K. a D. M., kde sa zároveň maloletej uloží výchovné opatrenie nariadením pobytu za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu najdlhšie po dobu 6 mesiacov. Maloletá A. je zverená do osobnej starostlivosti matky, u ktorej býva v domácnosti aj s jej ďalšími mladšími súrodencami, donedávna takisto s jej staršou sestrou mal. L.. Aj z obsahu spisov ohľadom maloletej L., ktorá bola pomerne len nedávno súdnym rozhodnutím odovzdaná do starostlivosti Reedukačného zariadenia Zlaté Moravce vyplýva, že situácia v domácnosti matky nie je pre maloleté deti priaznivá. Javí sa, že matka výchovu maloletých detí nezvláda a nezabezpečuje pre maloleté deti vhodné výchovné prostredie vrátane nastavenia denného režimu, ktorý bude pre maloleté deti prospešný. Z predložených správ k návrhu vyplýva, že mal. A. nemá nejaké vážne výchovné problémy okrem toho, že odmieta chodiť do školy a plniť si povinnú školskú dochádzku. Predtým uvedené problémy ako požívanie alkoholu boli zapríčinené pravdepodobne nevhodným vplyvom jej staršej sestry mal. L., ktorá sa však už v domácnosti nenachádza. Neplnenie si povinnej školskej dochádzky však zostáva naďalej skutočnosťou, ktorú je potrebné riešiť a to okamžite a zodpovedajúcim spôsobom, keďže doterajšia odborná pomoc poskytovaná rodine ambulantnou formou sa ukázala byť nedostačujúca a maloletá naďalej do školy odmieta chodiť. Je to práve matka, v ktorej starostlivosti sa maloletá A. nachádza, kto by mal zabezpečiť jej pravidelnú školskú dochádzku, matka však uvádza, že ju maloletá A. nerešpektuje a nevie, ako maloletú motivovať ku plneniu si povinnej školskej dochádzky. Takisto sa maloletá A. vyjadruje, že jej nevedí, že svojim správaním môže spôsobiť dokonca trestné stíhanie jej matky, uvádza, že si matka mala urobiť väčší rešpekt. Je zrejmé, že vzťah matky a maloletej A. je vážne narušený. Na uvedenom zhoršenom vzťahu matky a maloletej A. je nutné začať pracovať okamžite, aj s prihliadnutím na vek maloletej A., ktorá má 16 rokov, je nevyhnutné, aby maloletá jednak dokončila svoju povinnú školskú dochádzku, ale taktiež aby ich vzťah bol napravený do miery, z ktorej maloletá A. môže profitovať, pretože vysoko narušený vzťah rodiča s dieťaťom je už neskôr ťažko napravitelný. Matka si musí uvedomiť svoju mieru zodpovednosti a s odbornou pomocou hľadať spôsoby, ako si s maloletou A. vzťah napraviť. Teda síce súd nariadil matke, aby odovzdala maloletú A. do zariadenia I. J. K. L. D. M., aby bolo predovšetkým zabezpečené plnenie povinnej školskej dochádzky maloletej A., keďže toto matka v domácom prostredí zabezpečiť nevie, ale súd zároveň maloletej A. nariadil výchovné opatrenie pobytovou formou v tomto zariadení za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu najdlhšie po dobu 6 mesiacov, a súd dáva matke do pozornosti, že týmto opatrením sa utvoria podmienky pre zabezpečenie odbornej pomoci maloletej A. v zariadení I. J. K. L. D. M., v rámci ktorej je nepochybne nevyhnutné, aby aj matka spolupracovala na náprave ich vzťahu, resp. plnila odporúčania odborného tímu a zlepšila v tomto smere svoje rodičovské zručnosti. V žiadnom prípade nedochádza k zbaveniu sa vlastnej zodpovednosti matky za maloletú A., ktorá potrebuje predovšetkým funkčný rodičovský vzťah naplnený pochopením a podporou. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd s prihliadnutím na odporúčenie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a so súhlasom oboch rodičov maloletej rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

20. Nakoľko sa výrok takéhoto nariadeného neodkladného opatrenia zhoduje s prípadným výrokom meritórneho rozhodnutia, ktorý by bol vydaný v konaní vo veci samej, toto nariadené neodkladné opatrenie konzumuje vec samú, preto súd konanie vo veci samej bez návrhu nezačal, a to napriek nariadeniu neodkladného opatrenia bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, nakoľko sa týmto nariadeným neodkladným opatrením dosiahla trvalá úprava pomerov bez potreby ďalšieho dokazovania. Súd dodáva, že pokiaľ sa na strane maloletého dieťaťa po nariadení tohto neodkladného opatrenia akokoľvek zmenia okolnosti a uložené výchovné opatrenie splní účel pred uplynutím doby šiestich mesiacov, alebo bude potrebné prijať ďalšie alebo iné opatrenia, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny je oprávnený podať podnet na zrušenie tohto nariadeného neodkladného opatrenia alebo navrhnúť iné riešenie, ktoré bude v tom čase v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

22. Keďže v danej veci ide o konečné rozhodnutie, súd rozhodoval aj o trovách konania. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

2

35P/24/2024

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Toto neodkladné opatrenie je vo výroku I. vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP).